

HONORS PRESIDENCIALS A LA TRIBUNA ESPANYA-FILIPINES

A l'edició anterior, celebrada a Manila, va presidir-ne la cloenda, però la presidenta Gloria Macapagal-Arroyo (GMA en l'argot periodístic nacional) supera el seu compromís al 2007 amb un viatge des de Manila. Amb aquesta presència, GMA destaca la importància dels vincles que encara uneixen els dos països, perquè sense oblidar el passat també mostra que els llaços tenen projecció de futur. D'aquesta manera, la presidenta visitarà les terres basques on van néixer alguns dels personatges clau de la història de Filipines, com Ordzia, la població guipuscoana on va néixer Andrés de Urdaneta, el mari-missioner que va permetre la colonització espanyola en trobar la ruta de tornada a Mèxic a través del Pacífic, l'anomenat Tornaviatge. Però també inaugurarà l'exposició d'Allison Wong-David, Sally Gutiérrez i altres artistes famosos filipins, que s'ha proclamat de forma paral·lela a la Tribuna, comissariada per la nostra directora d'exposicions, Menene Gras. El creixent interès de l'administració filipina per la identitat hispana, que tindrà el seu reflex en l'ensenyament del castellà a partir del proper mes de gener, intenta reprendre la relació amb una de les aportacions que han format la identitat filipina, malmesa especialment a partir de la II Guerra Mundial, quan tot allò que era espanyol va passar a ser associat amb l'Eix, amb el concepte de feudalisme i amb el segment més adinerat de la població. Durant el primer terç del segle xx, tot allò que era espanyol s'associava amb una cultura europea considerada superior a la nord-americana i amb la necessitat de balancejar el domini colonial.

SUMA I SEQUEIX PER A LES RELACIONS BILATERALS

La Tribuna Espanya-Filipines aconseguí progressivament l'objectiu desitjat de ser un pol d'atracció i d'impuls als contactes mutus, que no només recull la visita presidencial o les trobades artístiques ja mencionades, sinó també taules temàtiques, una trobada d'historiadors, la firma d'un acord bilateral entre les ciutats de Barcelona i Cebú i fins i tot un dinar de cloenda a l'estadi Santiago Bernabéu. Les taules de la Tribuna estan centrades en l'estímul dels intercanvis bilaterals (a càrrec del president de Mondragón Internacional i del Banc Filipí de Desenvolupament), en les possibilitats de cooperació (a càrrec de l'AECl i de vells coneixedors de les relacions mútues, com Javier Galván, exdirector de l'Institut Cervantes de Manila, o Jaime C. Laya, antic director del principal organisme cultural filipí, NCCA) i en l'educació (a càrrec d'autoritats acadèmiques, com els rectors de les universitats Autònoma de Madrid, d'Alcalá, l'Institut Cervantes o el senador Edgardo Angara). Per la seva banda, l'Institut d'Història del Centre de Ciències Humanes i Socials del CSIC i Casa Àsia han organitzat una trobada científica sobre «La construcció de Filipines», on es debatrà el paper crucial de l'església catòlica. Hi participen alguns dels principals historiadors especialitzats en aquest país, com Vicente Rafael, autor de *Contracting Colonialism Translation and Christian Conversion in Tagalog Society Under Early Spanish Rule* (Cornell University Press, 1988), votat entre els 25 millors llibres del sud-est d'Àsia, o Josep M. Fradera, que ha publicat recentment *Colonias para después de un Imperio* (Bellaterra, 2005), que serà durant molts anys inspiració i base per a l'estudi de les Filipines al segle XIX. Madrid Global i PromoMadrid col·laboren en les activitats, a més de les ambixades respectives.

AMOR I POESIA A LA XINA MODERNA

Malgrat la necessitat de conjuntar talent poètic i un coneixement de l'idioma que en moltes ocasions ni els nacionals coneixen, les traduccions de poetes asiàtics augmenten a Espanya. A més, es lleixen, com constata el fet que la selecció de poemes de Yosano Akiko realitzada per José María Bermejo i Teresa Herrero (Hiperión) i el llibre de François Cheng sobre l'escriptora poètica xinesa (Pre-Textos) s'hagin situat a les llistes dels deu llibres de poesia més venuts. L'11 de desembre, a més, Casa Àsia presentarà de cop tres llibres impulsats per Guojian Chen, un filòleg nascut al Vietnam, amb etnicitat i posterior residència a la Xina i després nacionalitzat espanyol. Per una banda, la revista iberromànica de poesia i pensament poètic, *Serta*, editada per la Facultat de Filologia de la Universitat Nacional d'Educació a Distància (UNED) des del 1996 dedica un apartat a poesia moderna xinesa. Per l'altra banda, es presentaran dos llibres editats per Guojian Chen, *Poesia china caligrafiada e ilustrada* i *Lo mejor de la poesía amorosa china*. Tot i que els clàssics xinesos van posar obstacles al fet que els poetes alliberessin els seus sentiments per escrit, en afavorir que tinguessin objectius més pràctics, de caràcter eminentment educatiu, Guojian s'esforça en difondre als seus llibres les diferents dimensions de la poesia xinesa, ja sigui mitjançant la plasmació artística sobre un suport de paper com a través del somieig sentimental.

L'INSTITUT CONFUCI ARRIBA A ESPANYA ACTUALMENT

La Xina abraça la diplomàcia pública com una de les formes de demostrar que el seu ascens com a gran potència no necessàriament ha de comportar la violència que els teòrics de les relacions internacionals presuposen a allò que els països anomenen "trencadors del statu quo". Els propers Jocs Olímpics 2008 són l'exemple més conegut i després ho serà l'Exposició Universal de Xangai del 2010, però Pekín també dedica esforços importants a fomentar el coneixement de la seva llengua i la seva cultura a partir de la posada en marxa dels instituts Confuci. A més, d'ençà que es van posar en marxa els dos primers el novembre del 2004, l'institut viu una expansió que deixa les xifres del nostre Institut Cervantes reduïdes, ja que ha arribat als cent centres al món en cinc anys d'existència i planeja arribar als 500 l'any 2010 i als 1.000 el 2020, quan es preveu atendre una demanada de 100 milions d'estudiants de mandarí a tot el món. Els centres, evidentment, també tenen activitats addicionals pensades tant per promoure la qualificació del professorat com per estandaritzar els nivells i els exàmens per al certificat del coneixement de l'idioma com a llengua estrangera. Al nostre país, el 26 de novembre s'inaugura al Centre de Casa Àsia a Madrid, al Palau Miraflores gràcies a l'acord entre l'Oficina Nacional per a l'Ensenyament de la Llengua Xinesa, la Universitat Autònoma de Madrid i Casa Àsia. El gener del 2008 es preveu inaugurar l'Institut Confuci a la nostra seu a Barcelona.

ART DEL JAPÓ A LA FUNDACIÓ MIRÓ

La influència de l'art japonès sobre Joan Miró ja ha estat estudiada per Pilar Cabañas en un excel·lent llibre publicat l'any 2000, i ara la seva fundació s'esforça per incidir en els vincles. Així, l'*Espai 13*, la sala amb un aspecte semiindustrial dedicada a fomentar l'art jove, especialment predisposada cap a les propostes heterogènies i d'artistes joves en procés de recerca i experimentació, viu durant el curs 2007-08 un cicle dedicat a l'art japonès. Comissariat per Hélène Kelmacher, el cicle es basa en una de les expressions que defineixen més bé el país, "Kawaii! El Japó ara" i inclou exposicions d'Erina Matsui (Kawaii? O la infància de l'art) fins al proper 13 de gener, de Chiho Aoshima (Terror i seducció) entre el 25 de gener i el 24 de març, de Tomoko Sawada (Identitats) entre el 4 d'abril i el 18 de maig i de Kohei Nawa (La poesia de l'estrany), entre el 30 de maig i el 20 de juliol del 2008. Per a més informació, consulteu <http://www.bcn.fjmiro.cat/>.

ALÍ BEY JA TÉ EL SEU GRAN LLIBRE

Domingo Badia, el conegut viatger que els primers anys del segle XIX va visitar La Meca (el tercer europeu no-pelegrí), va fer la descripció dels wahhàbis (després d'aparèixer en l'escena internacional per haver destruït les tombes d'aquesta capital de l'islam per evitar que es caigués en una idolatria més gran, segons creien) i amb uns escrits que van obrir tants camins cap a Orient, ja té un estudi acadèmic com mereix la seva figura. L'ha realitzat Patricia Almarcegui, professora de literatura comparada especialitzada en orientalisme i en literatura de viatges i es titula *Ali Bey y los viajeros europeos a Oriente* (Bellaterra, 2007). Almarcegui fa un ampli recorregut biogràfic, però també explora sobre les lectures prèvies als viatges i sobre el que realment buscava als seus periples. A més, ho introdueix en el que van fer durant els mateixos anys un bon nombre de viatgers europeus, ja fos per les imatges que van transmetre o pels desitjos que evocaven. Encara que la conclusió no té comparacions o crítiques que permetin avaluar-ne les aportacions, el llibre resulta excel·lent i deixa un grat desig de saber més sobre un personatge que va ser central a la recent exposició «L'aventura espanyola a Orient (1166-2006)» que va organitzar el Ministeri de Cultura. Amb el treball d'Almarcegui, a més, l'editorial murciana Nausicaà acaba de treure un altre llibre en la seva meritòria col·lecció «Espanhols per el mundo» del diplomàtic i periodista Adolfo de Montaberry, *Viaje a Oriente. De Madrid a Constantinopla*, que després va escriure unes impressions d'un viatge a la Xina i va morir arruïnat el 1887.

ÀSIA, ESTANCADA A L'ÍNDEX DE TRANSPARÈNCIA

L'Índex de Percepció de la Corrupció és tan poc fiable com la matèria que analitza: com ho reconeix el centre que el porta a terme, és diferent la percepció de la corrupció que la seva pràctica, però recopilar dades empíriques (com ara el nombre d'acusacions o de judicis, o comparar la quantitat de soborns) encara és més discutible. Tot i això, juntament amb aquest Índex de la Corrupció (abús del servei públic per a benefici particular) es realitza el Baròmetre Global de la Corrupció o BGC, per estudiar actituds davant la corrupció, l'IPC (percepcions dels experts relatives a la corrupció al sector públic), i l'Índex de Fons de Suborn, IFS, la propensió de les empreses de països exportadors a realitzar pràctiques de suborn a l'exterior. Amb tota aquesta varietat i dificultat en el bagatge de dades, la diversitat asiàtica es fa palesa en els resultats d'aquests índex, des dels esglaons més alts als més baixos. Així, apareix en primer lloc Nova Zelanda, amb la millor valoració (juntament amb Dinamarca i Finlàndia), seguit per Singapur, resultat obvi de l'esforç per pagar als funcionaris públics sots competitiu amb els de l'empresa privada, mentre que Hong Kong és al lloc 14 i el Japó, al 17. No obstant això, la dada més rellevant del darrer índex és l'absència de països de la regió entre els que han millorat més, ple de països africans i de l'Amèrica Llatina. Al capítol de les deterioracions dels índex nacionals, a més, hi apareixen Bhutan, Laos, Macau, Papua, Nova Guinea i Tailàndia, reflex obvi, aquest darrer, de les acusacions a l'antic primer ministre Thaksin. Per a més informació, consulteu www.transparency.org.

NOU RÈCORD DE L'ESCOLA DE BAMBÚ

Les activitats de l'Escola de Bambú de Casa Àsia tornen a incrementar-se al curs escolar 2007-2008, amb una expectativa de més de 500 activitats amb unes 150 escoles de primària, secundària i adults de tot Catalunya (i Mallorca), tant a través de les visites d'alumnes al Palau Baró de Quadras, seu de Casa Àsia, com mitjançant de visites del nostre personal als centres. L'intent d'acostar la cultura asiàtica als centres educatius, de fomentar la interculturalitat i de viure la diversitat com una realitat positiva és una tasca que gairebé no apareix als mitjans de comunicació, però que té un impacte important, especialment a llarg termini, i que incorpora en aquest curs dues novetats. Per una banda, amb les activitats ja tradicionals relacionades juntament amb l'Índia, el Nepal, la Xina, el Japó, les Filipines, l'Iran, Austràlia o l'Afganistan, hi haurà també Corea del Sud, gràcies a l'avinentosa de la celebració de l'Any Corea a Casa Àsia. Per una altra banda, s'han establert diversos vincles de col·laboració fora de Catalunya, com la Ciutat de les Arts i les Ciències, per a la celebració de la Setmana de l'Arròs a València o la integració d'un centre mallorquí, l'IES Calvià, integrada a la xarxa de centres.

POPULARITZACIÓ DELS MITES XINESOS

La mitologia tradicional xinesa té poc a envejar a la greco-romana clàssica, però a Espanya gairebé no es coneix la seva existència, i els seus personatges no han penetrat més enllà d'un cercle d'especialistes. Electra, Prometeu, els Argonautes, Pandora, el Minotaure o les Amazones són referències recurrents entre els intel·lectuals de diferents menes que han passat també a l'àmbit dels refranys i les dites populars, però no ha succeït de la mateixa manera amb Chiyou, la divinitat guerrera, amb l'au protectora Jingwei, amb els emperadors iniciadors de dinasties, com Jun i Ki, o amb Shun, el paradigma del bon fill. L'escassetat de referències directes ha estat un motiu clar d'aquest desconeixement, perquè només s'ha comptat amb algunes traduccions de llibres clàssics, com les realitzades per Iñaki Preciado, Anne-Hélène Suárez o Carmelo Elorduy, a més d'aquella referència bàsica que ha estat durant anys el *Libro de los Montes y los Rios* o *Shanghai Jing* (Miraguano, 2000). Ara, per primera vegada, una editorial important ha apostat per un llibre d'aquest tipus, el de Gabriel García-Noblejas titulat *Mitología de la China Antigua* (Alianza, 2007). Membre destacat del grup granadi d'especialistes en la Xina, García-Noblejas ha escrit un llibre de divulgació, per al que només cal curiositat, amb la finalitat de posar-los al mateix nivell i col·locar-los on són "els mites dels altres pobles del món". Un esforç loable si tenim en compte la seva procedència, un especialista tan destacat però, sobretot, necessari per ampliar l'horitzó cultural del nostre país.

HONORES PRESIDENCIALES A LA TRIBUNA ESPAÑA-FILIPINAS

En la edició anterior, celebrada a Manila, presidí la clausura, però la presidenta Gloria Macapagal-Arroyo (GMA en la jerga periodística nacional) supera su compromiso en el 2007 viajando desde Manila. Con esta presencia, GMA resalta la importancia de los vínculos que siguen uniendo a los dos países, porque sin olvidar el pasado también muestra que los lazos tienen proyección de futuro. De esta forma, la presidenta visitará las tierras vascas donde nacieron algunos de los personajes claves de la Historia de Filipinas, como Ordzia, la población guipuzcoana donde nació Andrés de Urdaneta, el marino-misionero que permitió la colonización española al encontrar la ruta de vuelta a México a través del Pacífico, el llamado Tornaviage. Pero también inaugurará la exposición de Allison Wong-David, Sally Gutierrez y otros artistas afamados filipinos, que se ha programado de forma paralela a la Tribuna, comisariada por nuestra directora de exposiciones, Menene Gras. El creciente interés de la administración filipina por la identidad hispana, que tendrá su plasmación en la enseñanza del castellano a partir del próximo mes de enero, trata de recomponer la relación con una de las aportaciones que han formado la identidad filipina, dañada especialmente a raíz de la II Guerra Mundial, cuando lo español pasó a ser asociado con el Eje, con el concepto de feudalismo y con el segmento más adinerado de la población. Durante el primer tercio del siglo XX, antes bien, lo español estaba más asociado con una cultura europea considerada superior a la norteamericana y con la necesidad de balancear el dominio colonial.

SUMA Y SIGUE PARA LAS RELACIONES BILATERALES

La Tribuna España-Filipinas está consiguiendo progresivamente el objetivo ambicionado de ser un polo de atracción y de impulso en los contactos mutuos, que no sólo recoge la visita presidencial o los encuentro artísticos ya mencionados, sino también mesas temáticas, un encuentro de historiadores, la firma de un acuerdo bilateral entre las ciudades de Barcelona y Cebú e incluso un almuerzo de clausura en el estadio Santiago Bernabéu. Las mesas de la Tribuna están centradas en el estímulo de los intercambios bilaterales (a cargo del presidente de Mondragón Internacional y del Banco Filipino de Desarrollo), en las posibilidades de cooperación (a cargo de la AECl y de viejos concededores de las relaciones mutuas, como Javier Galván, ex director del Instituto Cervantes manilense, o Jaime C. Laya, antiguo director del principal organismo cultural filipino, NCCA) y en la Educación (a cargo de autoridades académicas, como los rectores de las universidades Autònoma de Madrid, de Alcalá, el Instituto Cervantes o el senador Edgardo Angara). Por su parte, el Instituto de Historia del Centro de Ciencias Humanas y Sociales del CSIC y Casa Àsia han organizado un encuentro científico sobre «La construcción de Filipinas», en donde se debatirá sobre cómo se definió el país en el siglo XIX, sobre su vida política y sobre el papel crucial de la Iglesia Católica. Participan algunos de los principales historiadores especializados en este país, como Vicente Rafael, autor de *Contracting Colonialism Translation and Christian Conversion in Tagalog Society Under Early Spanish Rule* (Cornell University Press, 1988), votado entre los 25 mejores libros del sudeste de Asia, o Josep M. Fradera, que publicó recientemente *Colonias para después de un Imperio* (Bellaterra, 2005), que será durante muchos años inspiración y base para el estudio de Filipinas en el siglo XIX. Madrid Global y PromoMadrid colaboran en las actividades, además de las embajadas respectivas.

AMOR Y POESÍA EN LA CHINA MODERNA

A pesar de la necesidad de conjuntar talento poético y un conocimiento del idioma que en muchas ocasiones ni los propios nacionales conocen, las traducciones de poetas asiáticos aumentan en España. Además, se leen, como muestra que la selección de poemas de Yosano Akiko de José María Bermejo y de Teresa Herrero (Hiperión) y el libro de François Cheng sobre la escritora poética china (Pre-Textos) se hayan situado en las listas de los diez libros de poesía más vendidos. El 11 de diciembre, además, Casa Àsia presentará de golpe tres libros impulsados por Guojian Chen, un filólogo nacido en Vietnam, con etnicidad y posterior residencia en China y después nacionalizado español. Por un lado, la Revista Iberromànica de Poesía y Pensamiento Poético, *Serta*, editada por la Facultad de Filología de la Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED) desde 1996 dedica un apartado a poesía moderna china. Por el otro, se presentarán dos libros editados por el propio Guojian Chen, *Poesia china caligrafiada e ilustrada* y *Lo mejor de la poesía amorosa china*. Aunque los clásicos chinos pusieron cortapisas a que los poetas desatasen sus sentimientos por escrito, al favorecer que tuvieran objetivos más prácticos, de carácter eminentemente educativo, Guojian se esfuerza en divulgar en sus libros las distintas dimensiones de la poesía china, ya sea por medio de la plasmación artística sobre un soporte de papel como por medio de la ensoñación sentimental.

EL INSTITUTO CONFUCIO LLEGA A ESPAÑA

China está abrazando la diplomacia pública como una de las formas de demostrar que su ascenso como gran potencia no necesariamente ha de conllevar la violencia que los teóricos de las relaciones internacionales presuponen a lo que denominan los países "rompedores del statu-quo." Los próximos Juegos Olímpicos de 2008 son el ejemplo más conocido y después será la Exposición Universal de Shanghai de 2010, pero Beijing también está dedicando esfuerzos importantes a fomentar el conocimiento de su lengua y su cultura a raíz de la puesta en marcha de los Instituto Confucio. Además, desde que se pusieron en marcha los dos primeros en noviembre de 2004, el Instituto está viviendo una expansión que deja las cifras de nuestro Instituto Cervantes capidismuinadas, habiendo llegado ya a los cien centros en mundo en su corto lustro de existencia, planeando llegar a los 500 en el año 2010 y a los 1.000 en el 2020, cuando se prevé atender a una demanda de 100 millones de estudiantes de mandarín en todo el mundo. Los centros, por supuesto, también tienen actividades adicionales pensadas tanto para promover tanto la cualificación del profesorado como para estandarizar los niveles y los exámenes para los certificados del conocimiento del idioma como lengua extranjera. En nuestro país, el 26 de noviembre se inaugura en el centro de Casa Àsia en Madrid, en el Palacio Miraflores gracias al acuerdo entre la Oficina Nacional para la Enseñanza de la Lengua China, la Universidad Autònoma de Madrid y Casa Àsia. En enero de 2008 se prevé inaugurar el Instituto Confucio en nuestra sede en Barcelona.

ARTE DE JAPÓN EN LA FUNDACIÓN MIRÓ

La influencia del arte japonés sobre Joan Miró ha sido ya estudiada por Pilar Cabañas en un excelente libro publicado en el año 2000, y ahora su fundación es está esforzando por incidir en los vínculos. Así, El *Espai 13*, la sala con un aspecto semiindustrial dedicada a fomentar el arte joven, especialmente predisuelta hacia las propuestas heterogéneas y de artistas jóvenes en proceso de búsqueda y experimentación, está viviendo durante el curso 2007-08 un ciclo dedicado al arte japonés. Comisariado por Hélène Kelmacher, está teniendo lugar el ciclo basado en una de las palabras que mejor definen el país, "iKawaii! Japón ahora" e incluye exposiciones de Erina Matsui (¿Kawaii? O la infancia del arte) hasta el próximo 13 de enero, de Chiho Aoshima (Terror y seducción) entre el 25 de enero y el 24 de marzo, de Tomoko Sawada (Identidades) entre el 4 de abril y el 18 de mayo y de Kohei Nawa (La poesía de lo extraño), entre el 30 de mayo y el 20 de julio de 2008. Para más información, <http://www.bcn.fjmiro.cat/>

ALÍ BEY YA TIENE SU GRAN LIBRO

Domingo Badia, el conocido viajero que en los primeros años del siglo XIX visitó La Meca (el tercer europeo no-peregrino), que hiciera la descripción de los wahhàbis (tras saltar a la palestra internacional por haber destruido las tumbas de esta capital del Islam para evitar que se cayera en una idolatría mayor, según pensaban) y cuyos escritos abrieran tantos caminos hacia el Oriente, ya tiene un estudio académico como merece su figura. Lo ha realizado Patricia Almarcegui, profesora de literatura comparada especializada en Orientalismo y en Literatura de Viajes y se titula *Ali Bey y los viajeros europeos a Oriente* (Bellaterra, 2007). Almarcegui hace un amplio recorrido biográfico, pero también explora sobre las lecturas previas a sus viajes y sobre lo que realmente buscaba en sus periplos. Además, lo inserta en lo que hicieron en esos mismos años un buen número de viajeros europeos, ya fuera por las imágenes que transmitieron o por los deseos que evocaban. Aunque la conclusión carece de comparaciones o de críticas que permitan evaluar sus aportaciones, el libro resulta excelente y deja un grato deseo de saber más sobre un personaje que fue central en la reciente exposición titulada «L'aventura española en Oriente (1166-2006)» que organizó el Ministerio de Cultura. Acompañando el trabajo de Almarcegui, además, la editorial murciana Nausicaà acaba de sacar otro libro en su meritòria colección «Espanhols por el mundo» del diplomático y periodista Adolfo de Montaberry, *Viaje a Oriente. De Madrid a Constantinopla*, que después escribió unas Impresiones de un viaje a la China, para acabar muriendo arruinado en 1887.

ASIA, ESTANCADA EN EL ÍNDICE DE TRANSPARENCIA

El Índice de Percepción de la Corrupción es tan escasamente fiable como la materia que analiza: como el propio centro que lo lleva a cabo reconoce, es distinto la percepción de la corrupción que esta practica como tal, pero recopilar datos empíricos (tales como el número de acusaciones o juicios, o comparar la cantidad de sobornos) resulta más discutible aún. Aun así, junto con este Índice de la Corrupción (abuso del servicio público para beneficio particular) se realiza el Barómetro Global de la Corrupción o BGC, para estudiar actitudes frente a la corrupción, el IPC (Percepciones de los expertos relativas a la corrupción en el sector público) y el Índice de Fuentes de Soborno, IFS, la propensión de las empresas de países exportadores a realizar prácticas de soborno en el exterior. Con toda esta variedad y dificultad en el bagaje de datos, la diversidad asiática está reflejada en los resultados de estos índices, desde los escalones más altos a los más bajos. Así, aparece en primer lugar Nueva Zelanda con la valoración mejor (junto con Dinamarca y Finlândia), seguido por Singapur, resultado obvio del esfuerzo por pagar a los funcionarios públicos con salarios competitivos a los de la empresa privada, mientras que Hong Kong aparece en el puesto 14 y Japón en el 17. El dato más relevante de último índice, no obstante, es la ausencia de países de la región entre aquellos cuyas puntuaciones han mejorado más, que está repleto de países africanos y de América Latina. En el capítulo de los deterioros de los índices nacionales, además, aparecen Bhutan, Laos, Macao, Papua Nueva Guinea y Tailàndia, reflejo obvio este último de las acusaciones al antiguo primer ministro Thaksin. Para más información www.transparency.org

NUOVO RECORD DE LA ESCUELA DE BAMBÚ

Las actividades de la Escuela de Bambú de Casa Àsia vuelven a incrementarse en el curso escolar 2007-2008, con una expectativa de más de 500 actividades con unas 150 escuelas de primaria, secundaria y adultos de toda Cataluña (y Mallorca), tanto a través de las visitas de alumnos al Palau Baró de Quadras, sede de Casa Àsia, como por medio de visitas de nuestro personal a los centros. El intento de acercar la cultura asiática a los centros educativos, de fomentar la interculturalidad y de vivir la diversidad como una realidad positiva es una labor que apenas aparece en los medios de comunicación, pero con un impacto importante, especialmente a largo plazo e incorpora en este curso dos novedades. Por un lado, junto a las actividades ya tradicionales relacionadas con India, Nepal, China, Japón, Filipinas, Irán, Australia o Afganistán se incorpora Corea del Sur, aprovechando la celebración del Año Corea en Casa Àsia. Por el otro, se han establecido diversos vínculos de colaboración fuera de Cataluña, como la Ciudad de las Artes y las Ciencias, para la celebración de la Semana del Arroz en Valencia o la integración de un centro mallorquí, el IES Calvià, integrada en la red de centros.

POPULARIZACIÓN DE LOS MITOS CHINOS

La mitología tradicional china tiene poco que enviar a la greco-romana clásica, pero en España apenas se conoce su existencia, y sus caracteres no han penetrado más allá de un círculo de especialistas. Electra, Prometeo, los Argonautas, Pandora, el Minotauro o las Amazonas son referencias recurrentes entre los intelectuales de diverso pelaje que han pasado también al ámbito de los refranes y los dichos populares, pero no ha ocurrido así con Chiyou, la divinidad guerrera, con el ave protectora Jingwei, con los emperadores iniciadores de dinastías, como Jun y Ki, o con Shun, el paradigma del buen hijo. La escasez de referencias directas ha sido un motivo claro de este desconocimiento, porque apenas se ha contado con algunas traducciones de libros clásicos, como las realizadas por Iñaki Preciado, Anne-Hélène Suárez o Carmelo Elorduy, además de esa referencia básica que ha sido durante años el *Libro de los Montes y los Rios* o *Shanghai Jing* (Miraguano, 2000). Ahora, por primera vez, una editorial importante ha apostado por un libro de este tipo, el de Gabriel García-Noblejas sobre la *Mitología de la China Antigua* (Alianza, 2007). Miembro destacado del grupo granadiño de especialistas en China, García-Noblejas ha escrito un libro de divulgación, para el que sólo se precisa curiosidad, con el objeto de ponerlos a la par y colocarlos donde están "los mitos de los demás pueblos del mundo." Un esfuerzo loable viniendo de un especialista tan destacado pero sobre todo necesario para ampliar el horizonte cultural de nuestro país.

